

1. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Daveti: Mekke Dönemi

Hz. Muhammed (s.a.v.) doğup büyüdüğü Mekke ve çevresinde dürüstlüğü, güvenilirliği ve güzel ahlakıyla tanınırdı. Bu özelliklerinden dolayı içinde bulunduğu toplumda "Güvenilir Muhammed" anlamında Muhammedü'l Emin ismiyle anılırdı.

Bu dönem Peygamberimizin çocukluğundan başlayarak Medine'ye hicrete kadar süren dönemdir. O dönemde kabileler arası savaş, adaletsizlik, rüşvet, putlara tapma, güçsüzlerin ezilmesi...vb. toplumsal sıkıntılar vardı. Hz. Peygamberimiz (s.a.s.)'in zaman zaman Hira mağarasına çekilip, günlerce orada kalıyor, Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz kudret ve azametini düşünerek O'na ibâdet ediyordu. Giderken azığını da beraberinde götürüyor, bitince evine dönüyor, sonra tekrar gidiyordu.

İlk Vahiy: Yaratan Rabb'inin Adıyla Oku!

610 yılı Ramazan ayının Kadir gecesinde, Hira'daki mağarada düşünmeye dalmış olduğu bir sırada, karşısında vahiy meleği Cebrâil'i gördü. Melek O'na:

-”Oku” dedi. Hz. Muhammed (s.a.s.):

-”Ben okuma bilmem”, diye cevap verdi. Melek,

-”Oku” diye emrini tekrarladı.

. Melek emrini tekrarlayıp üçüncü defa “Alak” Sûresi'nin ilk beş âyetini okudu.

“Yaratan Rabb'i'nin adıyla oku. O, insanı Alak'tan (aşılanmış yumurtadan) yarattı. Oku, kalemle (yazmayı) öğreten, insana bilmediğini belleten Rabb'in sonsuz kerem sahibidir.”

(Alak Suresi 1-5 Ayetler)

Peygamberimiz gördüklerini Hz. Hatice'ye anlattı. Hz. Hatice, O'na.

“..Allah'a yemin ederim ki, Cenâb-ı Hakk hiç bir vakit seni utandırmaz. Çünkü sen , akrabanı gözetirsin. İşini görmekten âciz kimselerin ağırlıklarını yüklenirsin, Fakire verir, ...

Misâfiri ağırlarsın....

Hz.Hatice daha sonra Hz. Peygamber (s.a.s.)'i amcazâdesi Nevfel oğlu Varaka'ya götürdü. Varaka hanîflerdendi.

Varaka Peygamberimiz (s.a.s.)'i dinledikten sonra:

-”Müjde sana yâ Muhammed, Allah'a yemin ederim ki sen Hz. İsâ'nın haber verdiği son Peygambersin. Gördüğün melek, senden önce Cenâb-ı Hakk'ın Musâ'ya göndermiş olduğu Cibril'dir.. demiştir.

Yakın Çevreye Çağrı

İlk vahiy'den sonra, kısa bir süre vahyin arkası kesildi. Bir gün Cebrâil, Müddessir Sûresi'nin ilk âyetlerini getirdi :”Ey örtüsüne bürünen (peygamber). Kalk, (insanları) uyar. Rabb'inin adını yücelt (Namaz'da tekbir getir.) Elbiseni temiz tut. Kötü şeyleri terk et.”(Müddessir suresi, 1,5. ayet)

Hz. Peygamber (s.a.s.)'e ilk imân eden kişi, eşi Hz. Hatice oldu. Daha sonra evlâtlığı

Zeyd ve amcasının oğlu Hz. Ali Müslüman oldular. Hz. Muhammed'in (s.a.v) İslam'ı yaymaya yakın çevresinden başlaması İslam dininin yayılmasını kolaylaştırdı.

Çağrının Yaygınlaştırılması

Açık Davetin Başlaması (613-614 M)

Peygamber Efendimiz ilk üç yıl halkı gizlice İslâm'a dâvet etti. Yalnızca çok güvendiği kimselere İslâm'ı açıkladı. Başta Hz. Ebû Bekir olmak üzere, Hak dini kabul etmiş olanlar da, el altından güvendikleri arkadaşlarını teşvik ediyorlardı. Bu üç yıl içinde Müslümanların sayısı ancak 30'a çıkabildi. Bunlar ibâdetlerini evlerinde gizlice yapıyorlardı.

Peygamberliğin dördüncü yılında (614 M.) inen: "Sana emredilen şeyi açıkça ortaya koy, müşriklere aldırma". (Hicr Sûresi, 94. ayet) anlamındaki âyet ile İslâm'ı açıktan tebliğ etmesi emredildi. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.s.) halkı açıktan İslâm'a dâvete başladı.

Safâ Tepesi'ne çıkarak: "Size şu dağın eteğinde veya şu vâdide düşman süvârisi var. Üzerinize baskın yapacak desem, bana inanır mısınız?" diye sordu. Hepsi bir ağızdan: "Evet, inanırız, çünkü şimdiye kadar senden hiç yalan duymadık, sen yalan söylemezsin..." dediler. O zaman Rasûlullah (s.a.s.): "O halde ben size, önümüzde şiddetli bir azâp günü bulunduğunu, Allah'a inanıp, O'na kulluk etmeyenlerin bu büyük azâba uğrayacaklarını haber veriyorum... Yemin ederim ki, Allah'tan başka ibâdete lâayık ilah yoktur. Ben de Allah'ın size ve bütün insanlara gönderdiği Peygamberiyim...dedi.

2. Hicret

Hicret bir yerden başka bir yere göç etmek demektir. Müşriklerin zulümleri yüzünden Mekke'de Müslümanlar barınamaz hâle gelmişlerdi. Hz. Peygamberimiz Müslümanların Medine'ye hicretlerine izin verdi.

Peygamberimize de hicret için izin verildi. Ortalık kararınca, Kureyş'in seçme cânileri evin etrafını sardılar. Sabahleyin evinden çıkarken hep birden saldırıp öldüreceklerdi. Hz. Ali, Rasûlullah (s.a.s.)'in yatağına yattı. Hz. Peygamber (s.a.s.) eline bir avuç kum alıp, evini çeviren müşriklerin üzerine saçtı. Rasûlullah (s.a.s.) aralarından geçip gitti.

3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Daveti: Medine Dönemi

Medine Dönemi, Hicretten başlayarak Peygamberimizin vefatına kadar olan dönemdir. Evs ve Hazrec kabîleleri, aralarındaki bu düşmanlığın ancak Rasûlullah (s.a.s.)'in hakemliği, İslâm'ın getirdiği adâlet, sevgi ve kaynaşma ile ortadan kalkabileceğini anlayarak Müslümanlığa sımsıkı bağlandılar. Gerçekten Hz. Peygamber (s.a.s.)'in Medine'ye gelmesiyle, bu iki kardeş kabile arasında asırlarca sürmüş olan kin ve düşmanlıktan eser kalmamıştır.

Peygamber Mescidi ve Sosyal İşlevi

Peygamberimiz Medine'ye hicret ettiğinde orada câmi yoktu. Peygamberimiz (s.a.s.) namaz vaktinde nerede bulunursa namazı orada kıldırırdı. Peygamberimiz Medine'ye hicret ettikten sonra Mescidi Nebi inşa edildi. İnşası 7 ay süren mescidin bir tarafına Rasûlullah (s.a.s.) ve âilesinin ikameti için odalar yapıldı.

Eğitim ve Öğretim Etkinlikleri

Peygamberimiz bir hadisinde "Ben muallim (öğretmen) olarak gönderildim" buyurmuştur. Gerçekten onun hayatı bütünüyle eğitim ve öğretimle geçmiştir. Hicretten sonra Peygamber Mescidi, İslam'ın en önemli eğitim öğretim merkezi olmuştur. Peygamberimiz mescidin yanına "Suffe" adında ayrı bir bölüm yaptırmıştı. Burada yoksul olup barınacak yeri olmayanlar veya evi olduğu halde ilim öğrenmek isteyenler kalır, yeni bilgiler öğrenerek ve ibadet ederek günlerini geçirirlerdi. Buradan yetişenler çevre şehirlere İslam'ı öğretmek üzere görevlendirilirlerdi. Bedir savaşında esir alınan müşrikler, Müslümanlara okuma yazma öğretilmeleri karşılığında serbest bırakılmış, bu durum, Müslümanlar arasında okur-yazarlık oranını arttırmıştı. Peygamberimiz kadınların eğitimine de

önem vermiş, onlar için özel bir gün tayin etmişti.

Toplumsal Barışın Kurulması

Peygamberimiz burada, herbir muhâciri, bir ensârla kardeş yaparak aralarında kardeşlik bağı kurdu. Ensâr, muhâcir kardeşlerini alıp evlerine götürdüler.

Mekkeli Müşriklerle Mücadele: Bedir, Uhud ve Hendek Savaşları

Hicretin 2. yılında Mekkeli müşrikler, Medine'ye hicret eden Müslümanların Mekke'de bıraktıkları malların yüklendiği bü- yük bir ticaret kervanını hazırlayıp Ebu Süfyan'ın önderliğinde Şam'a gönderdiler. Hz. Peygamber, dönüş yolunda bu kervanın yolunu kesmek için hazırlıklara başladı. Bunu haber alan müşrikler bin kişilik bir ordu ile Medine'ye doğru yola çıktı. Hz. Peygamberin önderliğindeki Müslümanlar ise yaklaşık üç yüz kişiydi. İki ordu 624 yılında Bedir kuyularının bulunduğu yerde karşılaştı. Müslümanlar sayıca az olmalarına rağmen savaşı kazandılar. Bedir Savaşı'nın intikamını almak için Mekkeli müşrikler 625 yılında üç bin kişilik bir ordu hazırlayarak Medine'ye hareket etti. Hz. Peygamber de yaklaşık bin kişilik bir ordu hazırladı. Uhud Dağı'nın stratejik öneme sahip Ayneyn Tepesi'ne arkadan gelebilecek bir saldırı ihtimaline karşılık elli kişilik bir okçu birliği yerleştirdi. Okçulara savaş devam ettiği sürece yerlerinden asla ayrılmamalarını söyledi. Savaşın başlangıcında üstünlük Müslümanlardaydı. Müşriklerin geri çekilmeye başladığı esnada okçular, savaşın bittiğini düşünerek tepeden ayrılmaya başladılar. Bunu fırsat bilen müşrikler tepeyi arkadan kuşatarak tekrar saldırıya geçtiler. Bu nedenle Müslümanlar açısından olumlu gelişen süreç ağır kayıplarla sonuçlandı. Hz. Peygamber de bu savaşta yara aldı. Bunun sonucunda Müslümanlar, Hz. Peygamberin sözüne uymamanın savaşın gidişatı açısından ne kadar önemli olduğunu anladılar.

Uhud Savaşı'nın sonucundan cesaret alan Mekkeli müşrikler, 627 yılında on bin kişilik bir ordu hazırladılar. Hz. Peygamber sahabilerle yaptığı istişare sonucunda meydan savaşı yerine savunma savaşı yapmayı kararlaştırdı. Savaşın nasıl yapılması gerektiği konusunda herkesin fikrini sordu. Selman adlı sahabinin şehrin etrafına hendek kazma fikri uygun görüldü. Daha sonra şehrin çevresine geniş ve derin hendekler açıldı. Mekkeliler, Medine'ye yaklaşip hendekleri gördüklerinde şaşırıldılar ve şehri kuşatmaya başladılar. Hendekleri aşma girişimleri başarısız olunca kuşatmayı sona erdirip geri çekildiler.

Hudeybiye Antlaşması ve Mekke'nin Fethi

Müslümanların gündün güne güçlenmeleri, sayılarının artmasıyla Mekke ile barış imzalandı. Hudeybiye Barışı'nın hemen bütün şartları, Müslümanların aleyhine görünüyordu. Fakat barışın Müslümanların yararına ve sonucun lehlerine olacağını Peygamberimiz biliyordu. Bu nedenle, barışı sağlamak için, aleyhlerinde görünen en ağır şartları kabûl etmişti. Böylece Kabe fethedildi.

Veda Hutbesi

Peygamberimizin ölmeden önce yaptığı ilk ve son haccında, Müslümanlara yaptığı son konuşmaya veda hutbesi denir. Peygamberimiz bu hutbede Allah'ın birliğine vurguda bulunarak, tekrar putperestliğe ve onun batıl uygulamalarına dönmemeleri konusunda uyardı. Herkesin Rabbinin huzuruna kavuşacağını ve yaptıklarından dolayı hesap vereceğini bir kez daha hatırlattı.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) Vefatı

Peygamberimiz son haccını yaptıktan iki ay kadar sonra Cennetül-baki adı verilen mezarlığa gitmiş, orada dua etmişti. Ziyaretten bir gün sonra hastalandı. Hastalığı onüç gün devam etti. Bu sürede, kendisini ziyarete gelen Müslümanlara öğütler veriyor, kendisinin de bir insan olduğunu, herkes gibi öleceğini hatırlatıyor, ölümünden sonra eski cahiliye günlerine dönmemeleri konusunda uyarıyordu. Peygamberimiz, 13 Rebiulevvel 11 (8 Haziran 632) tarihinde Pazartesi günü vefat etti.

4. Bir Sure Tanıyorum: Nasr Suresi ve Anlamı

Adını surenin ilk ayetinde geçen ve yardım anlamına gelen "nasr" kelimesinden almıştır. Yüce Allah, Nasr suresinde Hz. Peygambere yardım ederek fetihlere kavuşturduğunu ve insanların, bölük bölük İslamiyet'i kabul ettiğini bildirir.

Bismillehirrahmenirrahîm

1. İzâcâe nasrullahi velfeth.
2. Veraeytennâse yedhulûne fî dînillahi efvâcâ.
3. Fesebbih bihamdi Rabbike vestağfirhu innehu kâne tevvâbâ.

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. Allah'ın yardımı ve zafer geldiğinde,
2. ve insanların Allah'ın dinine dalga dalga girdiklerini gördüğünde,
3. Rabbinin sınırsız şanını yücelt, O'na hamt et ve O'ndan mağfiret dile: çünkü O, her zaman tövbeleri kabul edendir.

